

ՄԵԳԼՈՒԿ

ԿՐ. ՀՐԵՏԵՐԵԿՎԻ

ՀՈՐԵՔՇԱՔՐԻ ԵՒ ՇԱՔԱԹ ՕՐԵՐԸ

Գին տարեկան (100 թերթ) 400 դրուշ: ԿԱՆԻՍԻԿ: Գաւա-
ռաց համար մէկ Օսմ. ոսկի: Մէկ թերթ 50 փարայ:
Մանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 դրուշ: մէկ կամ
աւելի անգամներու համար դատ սակարկութիւն կը լրջայ:

Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ գրութիւն պէտք է ու-
ղել առ Յակոբ Յ. Պարոնեան և Պօլիս Ալաճա-Համամ Խանը
Խալիլ վերնայարկ թիւ 31:
Ճամբու ծախքը չը վճարված նամակ չընդունվիր:

ԵՐՐՈՐԴ ՇՐՋԱՆ

1874 ՓԵՏՐՎԱՐ 16 ՇԱՐԱԹ

ԹԻԻ 211

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Օգիւրը շտիւղեցան: Քաղաքա-
կանութիւնը կը ճամբորդէ:

Քանի մը շաբաթէ ՚ի վեր բա-
ղաբական լուրերուն մէջ ճամբորդ-
ութեան ներքին բան չկայ: Աւստ-
րո-Հունգարիոյ կայսրը Լոնտոնէն
ճամբայ ելեր է Վիեննա երթալու
համար: Մայրաքաղաքիս Աւստրիա-
կան դեսպանը մօտեցաւ Վիեննա պի-
տի երթալ եղեր: այս ինչ կոմսը
Լոնտոնէն ճամբայ է ելեր Բարիդ
երթալու համար ևն. ևն. ևն: Ա-
ստիւր ինչո՞ւ համար տեղերնին չեն
նստիր ու գործերուն չեն նայիր:
Քաղաքականութիւնը ըսելը քաղքէ
քաղքէ պտուղը ըսել է:

Յունաստանէն աղէկը չկայ: Ա-
մեն օր ամեն ժամ պաշտօնէից փո-
փոխութիւն կը լրար մինչև հիմայ:
բայց պաշտօնէից տեսնելով որ ա-
սոր վերջը չպիտի գայ, այս օրերս ա-
մենը մէկէն հրաժարեր են: Տեսար
կարճ ճամբան. մէկիկ մէկիկ հրա-
ժարիլը ժամանակի կորուստ է, ա-
մենը մէկէն հրաժարելովն տար-
ուան մը գործը մէկ օրուան մէջ տե-
սած եղան է:

Հռովմ ալ հանդարտ չէ: Կար-
թինալ Անթոնէլի չըջաբերականա-
մը ծանուցեր է բոլոր Պապական ե-
պիսկոպոսներուն որ կողմէ հետեւե-
լին տեսնելիլ Պապին մեռնելէն ա-
ռաջ, որով Պապը ստիպված է ինք-
զինքը բռնել ու չմեռնիլ մինչև որ
Անթոնէլի եպիսկոպոսներուն հետ
տեսնելի: Եթէ Անթոնէլի չյաջողի
այս տեսակցութիւնն ընելու Պապը
չպիտի կրնայ մեռնիլ:

Աւստրիոյ և Ռուսիոյ կայսերը
բանի մը ամիսէ ՚ի վեր իրարու պաշ-
տօնեաներուն փոխադարձ պատուա-
նըշաններ տալով կը բազմանան: Ռու-
սիոյ կայսրը իւր աղջիկը Լեւոնպոլսի
դուքսին կուտայ կոր, ան ալ կուռնէ
կոր: Այս պատճառաւ քաղաքական
յանցաւորաց ներդուլութիւն կը տըր-
վի կոր: Եթէ Ռուսիոյ կայսրը ասանկ
հարմիր մ'ալ ընէ բանտերը պիտի
պարպրվին: Մահուան պատիժը մը-
տընջեանական աշխատութեամբ վեր-

ցըված էր քանի մը տէրութեանց
մէջ, Ռուսիոյ կայսրն ալ ամուսնու-
թեամբ բանտի պատիժը կը վերցնէ
կոր:

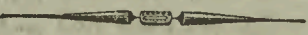
Լոնտոնէն եկած լուրերը կըսեն
թէ նորընտիր նախարարը Թագուհի-
ւոյն երգում պիտի տան. — Ի՞նչ բա-
նի համար. — անոր հաւատարիմ մնա-
լով գործերն արդարութեամբ տես-
նելու համար անշուշտ:

Փարիզէն կը գրեն թէ միապե-
տութիւն վերահաստատելու փորձը
սուտ է եղեր: Ես ալ կըսեմ թէ հա-
ստրակապետութիւնը չարունակելու
փորձն ալ իրաւ չէ:

Ամերիկայի մէջ ալ այս օրերս
ամեն մարդ սնանկութեամբ կը բա-
զի կոր: Լրագրի մը մէջ կարդացած
նուս նպղելով՝ 5193 դրամատունը և
ընկերութիւնը սնանկացեր են: Ան-
գլին ի՞նչ մնաց չիտեմ: Փափաքելի
էր որ սնանկացած տուններուն թիւը
գիտնալէս ետքը չսնանկացածնե-
րունն ալ գիտնային:

Շաբթուս ամենէն կարեւոր քա-
ղաքական լուրերն ասոնք են գրեթէ,
որոնք ճամբորդութեամբ կոստին և
սնանկութեամբ կը վերջանան:

Տեսնենք դալ շաբթու ի՞նչ լու-
րեր պիտի կարդանք:

ԲԱՅԱՆՈՒՄ ԿԱՄ ԲԱՐՁՈՒՄ

Մինչդեռ իւրաքանչիւր ոք
միութեան համար կաշխատի Ղալտի-
ները բաժնըվիլ կուգեն կոր, մեր
Պատրիարքարանէն անկախ ըլլալ կը
փափաքին կոր:

Հայոց ազգին պէս ներդաւիտ
աղբ մը ես ալ գտնամ նէ՛ ես ալ
անանկ կընեմ. ուղտ ժամանակս
պիտի միանամ կըսեմ ու կը միա-
նամ, ուղտ ժամանակս պիտի
բաժնըվիլ կըսեմ ու կը բաժնըվիլ:
Հայ ազգը երկուքն ալ կընդունի:

Ի՞նչ չարիք տեսան ասոնք մեր
Պատրիարքարանէն. Պատրիարքա-
րանն ի՞նչ բարիք տեսաւ ասոնցմէ:
Ոչինչ:

Գաղտնի կեցիր չըսվիր, ինչպէս
որ կեցողին ալ գնալ չըսվիր: Ղալտի-

ները ազատ են ուղտ տեսնելն
երթալու, և ետքէն զղջան նէ՛ նո-
րէն ետ դառնալու. այս ազատու-
թիւնն ունին: Բայց ազատութիւն
չունին Հայոց սեպհականութիւնն
եղող գերեզմանատունէն տեղ ու-
ղելու, որովհետեւ Հայերը վեհանձ-
նութիւն ընելով իրենց գերեզմա-
նատան դռները բաց թողեր են
Ղալտիներուն որ ուղտնուն չափ
մտնեն մէջը: Վեհանձնութիւն մը
պէտք չէ որ յափշտակութեամբ
վարձատրվի:

Ղալտիները եթէ ուզեն կրնան
մեռելին ալ առնել ու հետեւնին
տանիլ, բայց գերեզմանատունէն
ոչ տեղ այլ քար մ'իտի տանելու իրա-
ւունք չունին: Եթէ իրաւունք ու-
նենային ես ալ ամեն գիշեր մէյմէկ
տուն հիւր կը մնայի և հետեւեալ
օրը՝ պառկած սենեակի իմն է ըսե-
լով տան տիրոջը կը ծախէի, անտիկը
կառնէի ու Ղալտիներուն կուտա-
յի:

ԱՍ ԱՆ ԿՈՐԴՍ

Քաթարճեանը այս օրերս գիւրջ
մ'է հասներ: — Զորեպանութեան
վրայ: — Չէ՛, Չամուրճեան պատ-
ուելին գրքին դէմ: — Տղմաբանու-
թեան վրայ: — Չէ՛, եղբայր, Հայոց
եկեղեցին Հռովմէական եկեղեցիէն
ունեցած տարբերութեանը վրայ:

Մենք այս գիւրջը չկարդացինք,
և կարդալիք ալ չունինք, թող պատ-
ուելին կարդայ ու պատասխանը
տայ: Մենք Քաթարճի ու Չամուր-
ճի մէջ տեղ մտնելով ձգձկելու միտք
չունինք, և Քաթարճեանին ոչ անունը
և ոչ հանած գիւրջը հոս յիշելու
պէտք ունենինք եթէ Տեղապահ սըր-
բազանին յուղարկաւորութեան
հանգէսը կատարված օրը Հռովմա-
կան և Հակահաստունեան կրօնաւոր
մը բաղմութեան առջև Հայերը վի-
րաւորող խօսք մը չընէր, եթէ Օրա-
գիր իւր թերթին մէջ չըսէր թէ
“պէտք էր որ երկու Հռովմէական
վարդապետ ներկայ դնուէր Տեղա-
պահ սրբադանին յուղարկաւորու-
թեան հանգիսին քանի որ ամեն աղ-

գէն մէկ երկու կրօնաւորներ կային:

Օրագիր այս ըսելով կը յաւելու թէ՛ տեսէք կաթօլիկները ի՞նչ ցուրտ քաղաքականութիւն կը բռնեն Հայոց դէմ: Օրագիր աս ըսելու իրաւունք չունի, որովհետեւ մեր բարեկամներէն մէկէն այսօր լսեցինք որ Քաթօլիկ ճեանք իր գրքին մէջ յայտնեց է որ, Պօղոս առաքեալը մի, չէ նէ Պետրոս առաքեալը մի, չէ նէ Պօղոս ու Պետրոսը երկուքը մէկէն մի սրտով իրենք են Քաթօլիկներն որ Հայոց եկեղեցին չմոնայ: Պօղոս կամ Պետրոս առաքեալը այս պատուէրը մինակ Քաթօլիկներին չըրաւ ա, հարկաւ բոլոր Հռովմէական վարդապետներուն ալ ըրաւ, հիմայ անոնք ալ Օրագրի խաթերը համար Պօղոս կամ Պետրոս առաքեալին խաթըը չպիտի կոտորեն ա:

Օրագրոյ պէս մենք ալ կըսենք թէ ատոնց մեր եկեղեցին դալը կամ չդալը, մեր մեռելներուն յուշարկաւորութեան հանդիսին մէջ գտնուիլը կամ չգտնուիլը բնաւ մեր հոգը չէ, և ասոնց այսպէս վարվելուն վրայ բարկանալով չմեռնելիք ալ չենք ըներ: այս ըրածին մեղի չդպչիր, բայց մեղի կը դպչի երբ Օրթոդոքսի մեծաւորն Հայր Եսողարդ բաղնաթեմայի խոնարհ փողոցի մը մէջ տան մը պատուհանէն հետեւալ խօսքը կուղղէ յուշարկաւորութեան երթալ ուղղով մէկու մը.

— Ատամ հէրիֆին պիտի էօլ միւշ, սէնին նէ իւղերինէ ֆարդ:

Այս խօսքը՝ որուն քսանի չափ անձինք ակնհայտուր եղած են, բնաւ չվայլեր Հայր Եսողարդայ բերնին. եթէ այդ խօսքը կը վայելէ իր բերնին, ան ատեն ալ բերանը չվայելէր իր իւրին, հետեւապէս նորին Եսողարդութիւնը (տիտղոսը չեմ գիտեր) կատիպի կամ իւր փոխել կամ բերանը, որովհետեւ չենք յուսար որ Պետրոս կամ Պօղոս առաքեալը հրաման տայ իրեն որ պատուհան նստելով ատանկ խօսքեր ընէ:

Չգիտենք թէ՛ Մամուլ ինչ կըսէ ասոր, կընայ նորին Եսողարդութիւնըն ալ կէօգէտանի պէս պաշտպանել և քթին բերնին դարձունել:

Մենք կը փափաքինք որ Մամուլ ինչ որ ալ ըլլայ, քանի մը անվայել խօսք ընէ Հայր Եսողարդին այս անվայել խօսքին վրայ:

ՇՈՒԹԵԱՒԻ ՄԷՉ

— Հիմայ ի՞նչ պիտի ըներք, Տեղապահ պիտի ընտրենք չէ նէ Պատրիարք:

— Առաջ Տեղապահ պիտի ընտրենք վերջը Պատրիարք:

— Առաջ Պատրիարքը դենք տեղիքը Տեղապահ ընտրենք նէ չըլլար:

— Չըլլար:
— Տեղապահ ո՞վ պիտի դներք:
— Երէկ խառն ժողովը քուէարկութեամբ վարժապետեան Գեր:

Ներսէս Եպիսկոպոսը Տեղապահ ընտրեր է արդէն:

— Գիտես, խառն ժողովը մեր ժողովներուն մէջ՝ ամենէն աւելի գործաշն է. Գաղ, ու Կրօն, ժողովները ինքնիր գլխունուն բան մը չեն կրնար կոր ընել, միանալուն պէս կսկսին կոր գործել: Արդէն չըլլար արդեօք որ շաբաթը երկու երեք անգամ գո մարի այս ժողովը:

— Գու՛մարի տէ ի՞նչ ընէ, ամեն շաբաթ Տեղապահ ընտրէ:

— Ինչո՞ւ, խառն ժողովը Տեղապահ ընտրելէն զատ ուրիշ գործ չունի:

— Ունի, բայց Տեղապահ ընտրելու գործը ամենէն աղէկ և շուտ կը տեսնէ կոր, կարծես Տեղապահ ընտրելու յատկութիւն ունեցող ժողով մ'է:

— Արդէն ա, թող ամեն օր Տեղապահ ընտրէ:

— Այն Տեղապահները ի՞նչ ըներք:

— Մէկը կը հանենք միւսը կը դենք, մեծ տէրութեանց պէս ամեն օր փոփոխութիւն կընենք:

— Հերբ փոփոցիք, քիչ մ'ալ չփոխելով երթանք նայինք ինչպէս կըլլայ:

— Ներսէս Եպիսկոպոսը ի՞նչպէս մարդ է, աղգասէր է, անձնուէր է:

— Աթոռին վրայ յայտնի կըլլայ, հիմա կուհիմաց բան մը չեմ կրնար ըսել:

ԿՈՃԱԽԻ ԲԱՐԵԹՈՍԱԹԻՍԱՐ

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Վերջապէս ես ալ համոզվեցայ որ հիմա կուսան ամուսնութեանց մեծագոյն մասը դիպուածական է: Այն որ ժամ մը առաջ ամուսնութիւն մտքէն անգամ անցուցած չէր, ժամէ մը ետքը երկի կըլլայ կոր, այն որ մայրապետ մընալ ուխտած էր, կը նայիս որ մէկէն ի մէկ մայր կըլլայ կոր: Մարդոց այս տեսակ ամուսնութիւնները իրաւունքը կուտան ինձ ըսել ուրեմն թէ դիպուածն է որ այս աշխարհս մարդ երով լեցուցած է:

Մտիկ ըրէք, ո՞վ դիպուածական դուստրեր, պատմութիւն մը զոր երէկ կարդացի լրագրի մը մէջ:

Անդղիացի մը փողոցէ մը անցած ժամանակը քովէն օրիորդ մը կանցնի և Անդղիացւոյն վրայի հագուստին կոճակը դիպուածով օրիորդին շքեղագետին կանցնի, այնպէս որ կռնակ կռնակի կը մնան: Կոճակը քակելու համար երկուքն ալ ետեւնուն կը դառնան և զիրար կը տեսնեն:

— Գո՞հ ես ասանկ, կըսէ Անդղիացին:

— Այո, կը պատասխանէ օրիորդը:

— Միշտ ասանկ մնանք,
— Մնանք:

Երկու հարցում, երկու պատասխան... և ահա նոյն ժաման տուն կերթան, նշանը կը տրվի, հարսնիքը կըլլայ, Պսակի խորհուրդը կը կատարվի և զաւակ մը ծնի:

Զաւակ մը կը ծնի ըսինէ՛ խօսքին արագութիւն և սաստիկութիւն տալու համար ըսի: Ի՞նչ ընեմ, ճարտասանական կանոններն ալ երբեմն երբեմն գործածելու է:

Ահա այսպէս կոճակ մը՝ զոր բանի տեղ չենք դներ և զոր չնչին բան մը կը կործենք, երկու անձանց երջանկութեան պատճառ կըլլայ:

Բայց, միայն կոճակը չէր կրնար ասանկ մեծ գործ մը տեսնել եթէ դիպուածը գործին մէջ չխառնուէր: քանիներ գիտեմ որ կոճակին օրիորդի մը շքեղագետին անցունելու փորձեր փորձեր են և չեն կորցեր յաջողի: Ի՛նչ, դիպուածը երբեմն անանկ գործեր կը տեսնէ որ մարդուս հաւատարմութիւն չգար:

Այս դէպքը պատմելով կը խորտակեմ ձեզ ո՞վ պարսններ և օրիորդներ, կոճակիս դէպքը, որովհետեւ կընայ ըլլալ որ կոճակային դիպուածով մը չփրածնիս սիրելու ստիպվեք ու նորէն զղջաք: Մի՛ բռնէք թէ՛ կոճակէն ի՞նչ կըլլայ, ահա տեսար որ կոճակէն ամուսնութիւն եղած է:

Իսկ մենք այս Անդղիացիին երջանկութիւն բարեմաղթելով ուրախ ենք որ կոճակին մէկն ալ ուրիշ օրիորդի մը հագուստէն չէ անցեր, որովհետեւ եթէ անցնէր՝ ան ատեն երկու կնիկ առնելու պիտի ստիպվէր:

Կը խրատենք նաեւ զինք որ աստից վերջը կոճակին ուշադրութիւն ընէ:

ԽԱՅԹՈՒՍԱԾԻ

Արշալոյսնիս երբեմն երբեմն սուտ ալ կը խօսի կոր չարածին:

Քաղ, ժողովն իր վարչական տնօրէնութեանց մէջ ըսած էր թէ իզմիր դրվեցաւ որ Եդեսիանն ամբաստանողները Պօլիս խրվին որպէս զի դատարանին տեսնելի:

Արշալոյս կըսէ թէ ասանկ թուղթ մը չեկու իզմիր:

Ահա ասանկ թուղթ մը որ թէ գացեր է և թէ չէ գացեր:

Արդեօք Քաղ, ժողովը ասանկ թուղթ մը միայն դրելու որոշում տուաւ տէ գրեց ու քովը պահեց, ի՞նչ ըրաւ:

Չենք կարծեր:

Ի՞նչ է ուրեմն որ մէկը խրվեցի կըսէ ու միւսը չեկու կըսէ:

Ըսել է որ թուղթը ասկից խըրկըվեր ու կէս ճամբան մնացեր է... Վարչութեան միւս որոշմանց պէս:

* * *

Պատրիարքարանի մէջէն որչափ

կորսը վաճ քան կայ նե՛ ամենն ալ
խրիմեանն առեր տարեր է :

Ասոր ասանկ ըլլալուն Օրագիր
ալ կը վկայէ, Հայրենիք ալ, չէս
հաւատար նե՛ իրենց հարցմալ :

Եթէ խրիմեանն տարի մ'ալ
Պատրիարքութիւնն ընէր Պատրիար-
քարանն ալ առնէր պիտի տանէր :

Հաշ (Քաւ լիցի) մը կորսը վեր
է եղեր, այս հաշն խրիմեանը ծա-
խել տուեր ստակները գրպանը դը-
րեր է եղեր, Աւագաղբիւրի հարկու-
րոսին կորսը վեր է եղեր, առ ալ
խրիմեանը գրպանը նետեր է եղեր :

Այս է Հայրենիքին հաւատքը :

Առջի օրը մարդուն մէկը Հայ-
րենիքին կըսէ թէ օր մը ձիով Պատ-
րիարքարան երթալով ձին հոն կոր-
սընցուցեր է :

— Եւ ուր դնա՛, խրիմեանին գըր-
պանները փնտռէ՛, կըսէ Հայրենի-
քը . . .

* * *

— Բարեկամ սա օղին քիչ խմես
նե՛ չըլլա՛ր :

— Կը կարծես թէ ուզելով կը
խմեմ կոր, ես ալ չեմ ուզեր խմել,
բայց կը խմեմ կոր :

— Ի՞նչ կայ :

— Հիւանդնիս որ երէկ աղէկ էր
այսօր դարձեալ գեշցեր է, տուն
գացի զինք այն վիճակի մէջ տեսայ
նե՛ երթամ քանի մը հատ խմեմ
սի :

— Եւ, երէկ ինչո՞ւ համար կը
խմէիր կոր :

— Երէկ ալ ալ հիւանդնիս աղէկ
է տէրի կը խմեմ կոր :

— Եւ, ի՞նչ եղաւ ասկից, հիւ-
անդդ աղէկ չըլլայ կը խմես, գեշ
կըլլայ դարձեալ կը խմես, ինչպէ՞ս
ըլլալու է հիւանդդ որ չխմես :

— Ո՛չ աղէկ ըլլալու է, ոչ ալ
գեշ :

* * *

— Բարեկամ, այս բալթօյիդ
խո՛մալը ուսկից առ իր :

— Ինչո՞ւ :

— Կէսը սե է կէսը ճերմկեղեր է :

— Երեկեւ տուեր էի և վրձինով
քանի որ վրան քսելու ըլլամ նե՛ ներ-
կը վրձինին վրան կեղնէ կոր և Բա-
լթն կը ճերմկեղ կոր :

— Անանկ է նե վրձինը քիչ մ'ալ
քոն ու Բալթօյիդ տեղ վրձինը հա-
գիր :

* * *

Լրագիրք հրատարակեցին թէ՛
Ոստիկանութեան պաշտօնէութիւնը
չըջարեալականաւ պատուիրերէ ոստի-
կանադ որ յանցաւոր մը բռնած
կամ տարած առնենին զայն չծեծեն :

Երէկ Պալլադ փողարի փողոցը
ոստիկան մը ասիւսին մէկը տեղ մը
տանի կուգէր, և երբ ասիկայ քիչ մը
ընդդիմացաւ ոստիկանն աղտակ մը
լծեցուց իրեն :

Այս տեսարանին առջև մարեր-
նէս ըսինք որ այս ոստիկանը շիջա-
բերականը չէ կարգուցած տակաւին,
բայց չկրցինք հասկնալ թէ՛ այս
չըջարեալականն առաջ կար անանկ
չըջարեալական մը որ պատուիրէ
թէ՛ ոստիկանը մէկը տարած ա-
ռնենին ծեծելով տանելու են :

* * *

Խնայողական ընկերութեան ան-
գամներէն մէկ քանին՝ որոնք քանի
մ'օր առաջ տուած ոտակներն կու-
ղէին և այս պատճառաւ ընկերու-
թեան Տնօրէնն ու երաշխաւորները
Ոստիկանութեան յանձնէր էին,
Օրագրոյ մէջ նամակաւ մը կը յայտ-
նեն որ ընկերութեանն նախնիքնին
առած են :

Տնօրէնն ասոնց ասալը տա-
լով մնացած միւս անդամոց գեշ
օրինակ տուաւ, ասոնք ալ հիմայ
Ոստիկանութեան պիտի դիմեն առ-
նելիքնին առնելու համար :

Տնօրէնն կամ և ոչ մէկուն
ստակ տալու էր, և կամ ամենուն
ալ տալու էր :

Այս մասին Ֆրանքլինի կարծիքն
ինչե՛ս արդեօք :

* * *

Առջի օրը աղքատ մարդուն մէկը
հինգ բարա տալով՝ կամուրջէն անց-
նիլ ուզո՞ծ ատենը կամուրջին գլու-
խը կայնող և ստակ առնողներէն
մէկը խեղճին օձիքէն կը քաշէ ու կը
սէ :

— Ո՛ւր կերթաս կոր :
— Սամաթիա կերթամ կոր :
— Ա՛յ տուածդ ի՞նչ է :
— Հինգ բարա :
— Տարբ բարա պիտի տաս :
— Աղքատ եմ տասը բարա չու-
նիմ :

— Չունիս նե՛ ես դարձիր :
— Թո՛ղ տուէր, կաղաչեմ :
— Տարբ բարա տալու ես որ կա-
մուրջէն անցնիս :

— Կամուրջին մինչև կեսը կեր-
թամ, ասոր ալ ըսելիք մը ունիս
կըսէ մարդը և կծիկը դնելով օձիքը
կաղաւթէ կը փակուի :

Իրաւունք ունի մարդը, քանի
որ տասը բարայի կամուրջին մէկ
ծայրէն միւս ծայրը կրնայ երթալ
մէկը, ուրիշ մ'ալ իրաւունք ունի
հինգ բարայով կամուրջին մինչև կե-
սը երթալու :

— — —

Ի պատասխանի Մեղուի շարքով
առուր թուով հրատարակեցին «Հաւ-
ուած մ'ալ Թատրոնէն» մակագրեալ
յօդուածին՝ ի գլխաց Բարեկամ ըն-
կերութեան Մեծ. Թովմաս Էֆէնտի
Պեւեանց նամակ մը իրիկած է մեզ
ի հրատարակութիւն : Այս նամակը
յաջորդ թուով պիտի հրատարակենք
մեր պատասխանովն հանդ երձ :

— — —

ՄԵՍԷԼԵՅԻ ՀԱՍՈՒՆԻՅԵԼ

— Գուղում Թորոս աղա սէջլէ
պանա, շու Հասուն մէսէլէսի նե՛
տիր, հաս ունա նաւրկ մը գոյմուշ-
լար նե՛ ետքմըշլար :

— Էվլէթ, Հասունու բէք պա՛՛
հալը սաթմագ խթէտիքլէրի իչին
պերիքլէր գապուլ իթմէյօրլար :

— Պերիքլէր ֆըրընձըլար մը
օլույօր :

— Եօգ, Հասունու եէ մէյէնլէր :

— Էյ, օնլար աա էսմէրինտէն
եէսինլէր, նե՛ ետքալըմ, հէր քէս
քէսէսինէ կէօրէ մէսարիք իթմէ-
լի էֆէնտիմ, հաս ունու տա քօ
գէնկինլէր եէսինլէր, հաս ուն գէն-
կին եէյէճէյի տիր :

— Էյլէ ամմա, պերիքլէրէ
էսմէր ունտան տա գոյ վէրմէյօրլար
քի եէսինլէր, Պաւնուն իչին պու-
մէսէլէ պէյլուտիւ վէ ֆրանսանըն
սիգգաթընը ճէլպ իթտի :

— Ֆրանսա պիգիմ եէյէճէյիմիգէ
գարըշմաղա նե՛ հագգը վար :

— Էֆէնտիմ, պու Հասուն Բօ-
մատան սաթըլարը իչին Բաբընտա
բարմաղը վար իչինտէ, Ֆրանսանըն
քաթօլիք օլմաը մինասիպէթլի
Հասուն մէսէլէսի տէ քաթօլիք մէ-
սէլէսինէ թէպտիլ օլուա :

— Շիմտի պիգիմ եէտիգիմիդ ուն
քաթօլիկ մի տիր, քաթօլիք քիլիսէ-
սինէ մի կիտէյօր :

— Խալըր էֆէնտիմ, Հասուն
քաթօլիք տիր վէ մու դատտեմ քա-
թօլիք բաթըլի իտի :

— Մալընա մը կէլաի ատամ, հիչ
ուն բաթըլիք իտէպիլմը մի :

— Էթտի աէ, շիմտի Հասունու
խաթ մէյօրլար :

— Էյի եա, պիր չուվալ պաշ-
դա ուն արընլար բաթըլք անոուը-
նա գօսուընլար պիթսին վէսսէլամ,
պու գալիանըն սօնու կէլմէ՞դ մի :

— Կէլմէյէճէք, չիւնքի Հասուն
թարաֆըլարը՝ քաթօլիք պիլիդ տէ-
յօրլար, Հասունա գարըլ օլանլար
տա տալը քաթօլիք պիլիդ տէյօր-
լար . . . պէյլէ իչ նաթըլ բագլա-
նըր :

— Չէօր ատընլար էֆէնտիմ,
չէօր քիմէ արւշէրսէ քաթօլիք օ-
տուր :

— Հիչ չէօր իլէ պիթէր մի Սե-
լահը սէվէրսէն :

— Մատեմ պուընլար քէնտիլէրի-
նին նե օլտուգլարընը պիլիյօրլար,
չէօրաէն պաշդա պիր շէյ խալը իթ-
մէլ : Ֆէգաթ, էյի եա, քօ օ տա
քաթօլիք օլտուն օ պիրի տէ, նե՛ դա-
լարը վար, պիր վագըթ անասուըն-
յա պու գատար բաբաղար կէօն-
տէրիլէր իտի Էրմէնիլէրի քաթօլիք
իթմէք իչին, քաթօլիսիմ տէյէնլէրի
նե՛ իչին գօլայօրլար շիմտի, գիատե՞
մի կէլմիշլէր պուընլար :

— Գօլմայօրլար, էկէր քաթօլիք
խէնիլ Հասունու գապուլ էտին
տէյօրլար :

— Գաթօլիք օլտն Գուլթաղա

հաս ռւն մու եկմէն, պէշքի հաս
ռւն միտէսինէ տօգանը :

— Գաթօլիք օլան բէնտի միտէ-
սինէ կէօրէ թաւամ խոնմէղ . քաթօ-
լիք օլան պագմալը քի եկտիղի թաւամ
Բաբանըն միտէսինէ տօգանմալըն ,
եօգ քի բէնտի միտէսինէ , չիւնքիւ
քաթօլիքի բին պիւ թիւն թաւամալը
Բաբանըն միտէսինտէն կէչէր , Բա-
բանըն միտէսինէ տօգանըն պիւ շէյ
օլտուղու կիպի , թէղ էլտէն եասագ
իտէր օ շէյի , եասաղըն արգաւորն
տան պիւ տէ բանաղրանք կէօնտէ-
րիւ :

— Բաբանըն շու արալըգ վիրա
վիրա հասթալանմալը աճապա օ
նուն միտէսինէ տօգանըն պիւ թա-
ւամ իթմէլէրինտէն մի նէշատ իթ-
միլ :

— Էվլէթ , Հասուռու պըրագըպ
քիւբէ եկտիքլէրի իչին տիր : Բաբա
քիւբէլի սինտիրէմէյօր :

— Սինտիրէմէյօր իսէ չըգարըն
դուլաղընա թագսըն :

— Չըգարմայօր :

— Չըգարթսըն :

— Չըգարտամայօր :

— Իւսթիւնէ պիւ աղ հասուռն
եկսին :

— Դօյ վէրմէյօրլար :

— Բաբանըն միտէսինէն պաշը-
մըղ պէլայէ ուղրատը տէսէնէ .
թաւամ իթմէտէն Բաբայա հասթէր
վէրիպ , միտէսինտէն բուհասթ իս-
թէմէլի տէսէնէ :

— Շիւպհէ եօգ :

— Հէր Բաբալարըն միտէսի պէյ-
լէ նաղիք մի օլույօր , եօգմա սատէ
պուռնու մու :

— Միտէ հէփ պու տուր , Բա-
բալար պըր տըր :

— Էյ պու քաթօլիքլէր էվլէ-
տէն Գաթօլիքլարմըրտը պուռնու ,
շիմտի մի էյրէնտիրէր :

— Եարըր շիմտի էյրէնտի ,
եարըր տա աղ վագըթտան էյրէ-
նէճէք :

— Էյ , Հասուռու եկմէք իս-
թէյէնլէր նէ եկէճէք :

— Լօղօֆէթ եկէճէքլէր իմիլ :

— Լօղօֆէթ տէտիղին լօղմա մը
օլույօր աճէպ :

— Խայըր :

— Թաթը պիւ շէյ մի տիր եօգ-
սա էքլի մի :

— Եկէր իսէ պէլի օլաճագ :

— Էյ , Հասուռու եկէրին
թութաճագ մը , Բաբանըն միտէսի-
նէ տօգանմայաճագ մը :

— Տօգանմատըգտան պաշգա ,
քիւբէլի սինտիրէճէք քի , սօնրա
Բաբա քիւբէնին իւսթիւնէ հասուռն
եկսին :

— Ստամ , պու մէղհէպ տէ եե-
մէքտէն պաշգա պիւ շէյ եօգ , Բա-
բանըն միտէսինտէն ասըր պիւ մէղ-
հէպ :

— Էվլէթ :

— Էյ , Հասուռու գարըն օլան-
լար պու լօղօֆէթի սինտիրէպլէ-
ճէքլէր մի :

— Օնլար եկմէյէճէքլէր էֆէն
տիմ , օնլար էպքի մէնվալ իւղրէ եի-

նէ քիւբէտէն եկմէյէ պագաճագ-
լար :

— Իշտէ էյի եա , մէսէլէ հալլ
օլմուշ պիթմիլ տէմէք , հէր քէս
միտէսինին գապուլ իթտիղի թաւամ
տան եկէճէք տէյիլ մի :

— Էյլէ մամա , աղ վագըթտան
պէրիքլէր քիւբէլի տէ գայպ իտէ-
ճէքլէր :

— Եկէրինէ պաշգա պիւ քիւբէ-
ալսընլար եսինլէր :

— Եկէյմէղլէր , չիւնքի ըէվէր-
սուրուս վար , ըէվէրսուրուս տօ-
գանըր :

— Բրվէրսուրու սուղ եէսինլէր :

— Օլմայաճագ , Բէվէրսուրուս
դուվլէթի տիր :

— Բէվէրսուրուս քիմ օլույօր ,
= Թանրմալըն :

— Էյ , նէ թարիք թութաճագ-
լար Հասուռա գարըն օլանլար :

— Օնլար տա օնու տիւլիւնիւ-
յօր շիմտիլք . էկէր եէնիտէն պիւ
հագաթիա պըրսամ սիղէ պիլտիրի-
րիմ :

Ա.ՁԴ. ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ

Այս գիշեր Կէտիկ փաշայի
թատրոնին մէջ Ռոմանոս Էֆէնտի
Սէտէֆճեանի «Հայկ Դիւցաղն» թա-
տերգա թիւնը պիտի ներկայացվի ,
որուն պիտի յաջորդէ «Բուլլինէլ-
լա» կատակերգութիւնը և «Անգ-
ղիացի փաշայի նաւատուհէտց պար»
ով պիտի վերջանայ հանդէսը :

Կը յուսանք որ ամեն Հայ կը
փութայ իր ներկայութեամբը քա-
ջալերել Վարդապէան Էֆէնտիի
խումբը որ թատերական տաղարի-
ղին մէջ օր ըստ օրէ յաւաջ գացած
և թատերասէր ազգայնոց համա-
կրութեանը արժանացած է :

ԻԼԱՆ

Եունան Տէվլէթի Թէպատըն-
տան Աղաքիւրի նամ քիմէսնէնիթէ-
պատ յիճէվլէթի Ալիէտէն Իպրահիմ
Էֆէնտի զիմէթլէրինտէ օլան ալա-
տաղընայ տալի Թիճարէթ մահքէմէ-
սինտէն վէրիմիլ օլան իլամըն իճրա-
սի իչիւն մէտիւնը միւ շարիլէյհին
միւթէսարըք օլտուքլարը Հօճա բա-
շատայ ճամիլի շէրիֆ քարշուսընտա
3 վէ 5 վէ 7 նօմէրօլու միւրաքըմ
պիւ պապ քատաիֆճի տիւքքեանի
լիլէ ֆէվլէրինտէ պուլուռնան օտալէ-
րին պէշ հիստէտէ իքի հիստէլէրի
Խարիճլէ Գիթապէթի Թարաֆըն-
տան միւղաիտէյէ վէրիլէրէք ֆիւրու
խո իթտիրիլմէքտէ օլտըլինտէն զիքը
օլուռնան տիւքքեան վէ հիստէլէրէ
թալիպ օլանլէր օլտըլի հալտէ Գի-
թապէթը մուլմալլէյհայէվէ եա-
խօտ միւնատիսի Շէրիֆ աղայէ միւ-
րաճաթ էյլէմէլէրի իլան օլուռնուր :

ԻԼԱՆ

Ռուսիա Տէվլէթի Թէպատըն-
տան Կարապետ Միքաէլեանըն թէ-
պատը Տէվլէթ Ալիէտէն Մահմուտ
պէյ զիմէթլինտէ օլան ալաճաղընա
տալի Թիճարէթ Մահքէմէսինտէն
վէրիմիլ օլան իլամըն իճրաճը իչու-
մէտիւնը մուլմալլէյհին մուլթաա-
լըք օլտըլի Աքսարայ ճիվարընտա
Եաքուպ սղա ճամիլի շէրիֆ զօքա-
ղընտա քիպլին Յօմէրօլու խանէ իլէ
պալսէսի խարիճլէ Գիթապէթի
Թարաֆընտան միւղաիտէյէ վէրիլէ-
րէք ֆիւրուլտ իթտիրիլմէքտէ օլտը-
ղինտէն զիքը օլուռնան խանէյէ թա-
լիպ օլանլէր օլտըլի հալտէ Գիթա-
պէթը մուլմալլէյհայէ վէ եախօտ
միւնատիսի Շէրիֆ աղայէ միւրաճա-
թ էյլէմէլէրի իլան օլուռնուր :

ԾԱՆՈՒՅՄՈՒՆՔ

ՐԵՀՊԵՐԻԼԻՍԱՆԸ ԹՈՒԻԻԲԻ

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԹՈՒԻԻԲԻ . ԼԵՋՈՒԻ

ՔԻԹԱՊԸ ԹԱՍԸ (ԳԻՐՔ Թ)

ԳԱՎԱՏԻՏԻ ԱՐԱՊԵՅԼ

(Բառաղ խոռթիւն Արարիւրն)

Կրթիւն Տաճկախ Էլլէ-Է անուի
դատաքըրիս յաւաջբանութեան
մէջ խոտացածս ահա կատարեցի
նոր ու գիւրուսոյց եղանակաւ և
ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԹՈՒԻԻԲԵՐԼԵՆ ԼԵՋՈՒԻ ան-
ւամբ 12 հատար դատաքիւքեր հե-
ղինակելով :

Բանաւ որ տիլթիւրով ՚ի սիլը-
բան սոյն իննեքօրը (բառաղ խոտ-
թիւն Արարիւրն) տաղարած ևմ,
որ կը գտնուի կամուրջի գիլի պա-
լադան և ամեն Հայ գրաւաճառաց
քով ՚ի գին 10 դահէկան :

Պ . ԳԱՐԳՃԵԱՆ

ՊԱՋԷՆ ՄԱՐԱՋԱՒՏԻՆ

ԴԱՏԱՍՏԱՆԸ

ԴԱՂՂԻԵՐԼԵՆ ԲՆԱԳՐԼԵՆ

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱԼ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻԶ

Մ . Խ . ԵԼԻՄԵՆԻՃԵԱՆ

Մաս առ մաս հրատարակվիլ ըս-
կըսած ըլլալով 16րդ տետրն ալ
սոյս շաբթու հրատարակվեցաւ և կը
ծախվի բոլոր գրաւաճառաց և լրագ-
րաւաճառաց միջոցաւ ՚ի գին մէկ
դահէկանի :

ՏԵՐ ԼՐԱԳՐՈՑ Յ . Գ . ՍԸՎԱՃԵԱՆ

ԽՄԲԱԳԻՐ — ՏՆՕՐԷՆ 1

Թ . Թ . ՊԱՐՈՆԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Յ . ՄԻԼԷՆՏԻՍԵԱՆ